

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Nieuw Binckhorst in Den Haag

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

20 augustus 2009 / rapportnummer 2046-156

1. OORDEEL OVER HET MER

Voornemen

De gemeente Den Haag heeft samen met Rabo Bouwfonds en BPF Bouwinvest plannen om het gebied De Binckhorst, dat thans voor een belangrijk deel bestaat uit (extensieve vormen van) bedrijvigheid, te transformeren naar een gebied met:

- 7.000 – 8.500 woningen,
- een stadspark van ongeveer 16 hectare
- 400.000 m² ruimte voor kantoren, bedrijven en voorzieningen, waarvan een deel bestemd is voor handhaving en herhuisvesting van bestaande kantoren en bedrijven binnen het plangebied.

Voor deze transformatie wordt een globaal bestemmingsplan vastgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt de procedure van de plan-milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De besluitvorming in het bestemmingsplan gaat over de deelgebied zuid (inclusief park). Het plan-milieueffectrapport (plan-MER) beschrijft de milieueffecten van het hele plangebied van de Binckhorst. Het MER is ter visie gelegd en ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r. (verder in dit advies aangeduid als de Commissie).¹

Na een eerste toetsing van het MER constateerde de Commissie dat de milieueffecten van de uitplaatsing van de milieuhinderlijke en watergebonden bedrijven onvoldoende waren beschreven. De nieuwe vestigingslocaties en de effecten van de uitplaatsing op zowel de Binckhorst als de nieuwe locaties ontbreken in het MER.

Op 18 juni heeft de Commissie van de gemeente Den Haag een mondelinge toelichting gekregen op de plannen van de Binckhorst en de uitplaatsing van de watergebonden en milieuhinderlijke bedrijven. De gemeente heeft deze aanvullende informatie uitgewerkt in een notitie en aan de Commissie ter toetsing voorgelegd.² Hieruit blijkt dat voor andere bestaande bedrijven herhuisvestingsmogelijkheden buiten het plangebied worden gezocht en deels al zijn gereserveerd.

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvullende notitie 'Milieueffecten bedrijfsverplaatsingen t.b.v. Nieuw Binckhorst' de **essentiële informatie aanwezig** is voor de besluitvorming over het bestemmingsplan Nieuw Binckhorst Zuid.

Het MER maakt de milieueffecten goed inzichtelijk. De programmatische bandbreedte die bij de transformatie van de Binckhorst wordt gehanteerd, is relatief beperkt. Uit het MER wordt duidelijk dat - mede hierdoor - de bandbreedte in milieueffecten niet groot is. Uit het MER blijkt wel dat met het alternatief 'Maximaal met Maatregelen' wel degelijk nog milieuwinst is te behalen op een aantal aspecten, deze milieuwinst is vooral op uitwerkingsniveau te behalen. De opgaven voor de uitwerking zijn met name gericht op de aspecten luchtkwaliteit, geluid, externe veiligheid en CO₂-uitstoot. De borging van

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Zie bijlage 1 voor een overzicht van de ontvangen informatie.

maatregelen is in het MER duidelijk beschreven, dit beoordeelt de Commissie als positief. De Commissie adviseert deze informatie in te zetten bij de verdere uitwerking van de plannen voor Nieuw Binckhorst.

Het MER beschrijft de verkeersaantrekkende werking van de verschillende alternatieven op het lokale niveau van de Binckhorst en de direct aan het plangebied grenzende wegen. Hieruit wordt duidelijk dat de verkeersaantrekkende werking van de Binckhorst dusdanig groot is dat het doorgaande verkeer wordt verdrongen naar andere routes. Wat de effecten van deze verplaatsing van verkeersstromen zijn wordt globaal in beeld gebracht en voldoet voor deze fase van de besluitvorming.

De Notitie 'Milieueffecten bedrijfsverplaatsingen t.b.v. Nieuw Binckhorst' beschrijft het ruimtebeslag en de milieueffecten in kwalitatieve zin. Daaruit blijkt dat er milieuwinst is te behalen met de uitplaatsing, mits er alles aan gedaan wordt om negatieve effecten op een nieuwe locatie tot een minimum te beperken. Dit speelt een grote rol bij de potentiële locaties voor de watergebonden bedrijven. Een keuze voor een locatie is op het moment van opstellen van de notitie nog niet gemaakt.

■ De Commissie concludeert dat voor de besluitvorming over het globale bestemmingsplan de aanvullende notitie en bijlagen een voldoende beeld geven van de milieueffecten van de uitplaatsing van de milieuhinderlijke en watergebonden bedrijven op de potentiële vestingslocaties. De Commissie adviseert het bevoegde gezag de aanvullende informatie alsnog te publiceren, bijvoorbeeld bij een komende openbare stap in het besluitvormingsproces.

De uitplaatsing van de bedrijven en de ontwikkelingen van Nieuw Binckhorst zal gefaseerd plaatsvinden. Het plan-MER en de alternatieven bevatten slechts een beschrijving van de eindsituatie. Hierdoor ontbreekt inzicht in de milieueffecten gedurende de ontwikkeling van Nieuw Binckhorst die zo'n 20 jaar in beslag zal nemen. Dit heeft consequenties voor de uitvoering van de plannen van Binckhorst en de milieuhinder tijdens de ontwikkeling van de nieuwe functies.

■ De Commissie adviseert de uitplaatsing van de milieuhinderlijke bedrijven en daarmee samenhangend de fasering van Nieuw Binckhorst in de uitwerkingsplannen nader in te vullen. Geef aan wat (tijdelijke) milieueffecten tijdens de bouw zijn.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en worden aanbevelingen gedaan voor het vervolg. In hoofdstuk 3 worden voor een aantal andere onderwerpen aanbevelingen gedaan voor de vervolgbesluitvorming.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

MER

Op basis van de informatie uit het MER plaatste de Commissie kanttekeningen bij de onderbouwing van de locatiekeuze. Deze locatiekeuze lijkt een logische vanuit het gedachtegoed van intensief ruimtegebruik, optimaal benutten van infrastructuur en openbaar vervoer voorzieningen, versterken van economisch draagvlak van de stad en bodemsanering van verontreinigde locaties. Echter wanneer wordt ingezoomd op de problematiek van de verplaatsing van milieuhinderlijke en watergebonden bedrijven biedt het MER te weinig informatie over de uitplaatsing. Voor een deel van de bedrijven is onduidelijk waar nieuwe vestiging kan plaatsvinden. Daardoor is niet inzichtelijk wat de (kwantitatieve) milieuwinst en milieubalans van de uitplaatsing is.

De ontwikkeling van Nieuw Binckhorst is afhankelijk van de uitplaatsing van de milieuhinderlijke bedrijven. Om inzicht te krijgen in de haalbaarheid van deze uitplaatsing is het van belang dat in beeld komt waar die bedrijven terecht komen en wat de milieugevolgen op de nieuwe locatie(s) zijn. Het MER en de notitie 'Milieueffecten van bedrijfsverplaatsingen milieuhinderlijk bedrijven Binckhorst' (zie voetnoot 21 p. 36 van het MER) geven geen (kwantitatief) inzicht in de milieueffecten en de milieubalans van de uitplaatsing. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de onzekerheden over de alternatieve locatie voor de watergebonden bedrijvigheid.

Aanvulling

Uit de informatie over de uitplaatsing van de milieuhinderlijke en watergebonden bedrijven naar vervangende locaties blijkt dat de balans minimaal neutraal en zeer waarschijnlijk positief is voor de uitplaatsing. Met name als de milieucontouren van de bedrijven samenvallen met de milieucontouren van aanliggende infrastructuur, wordt de balans positief. De uitplaatsing zal op de nieuwe locatie wel zorgen voor verlies van natuur- en landschappelijke waarden en negatieve milieueffecten zijn ter plaatse niet volledig uitgesloten.

- de Commissie adviseert in de besluitvorming over de nieuwe locaties van de milieuhinderlijke bedrijven nader onderzoek te doen naar de negatieve milieueffecten en te zoeken naar mogelijkheden om deze effecten te mitigeren en compenseren.

3. AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLGPROCES

De Commissie hoopt met de aanbevelingen in dit hoofdstuk een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. Voor Nieuw Binckhorst zal eerst een globaal bestemmingsplan worden vastgesteld. Later worden er uitwerkingsplannen vastgesteld waarvoor de besluit-m.e.r. procedure wordt doorlopen³. In die besluiten wordt nader invulling gegeven aan het globale bestemmingsplan. Op dat moment is ook gedetailleerdere milieu-informatie noodzakelijk ter onderbouwing van de dan voorliggende ontwerp en inrichtingskeuzes. In het kader van de besluit-m.e.r. procedures zal de Commissie een advies geven over richtlijnen en het MER toetsen. Dit hoofdstuk kan worden beschouwd als een vooruitblik op de nog op te stellen MER-en.

---

³ Mogelijk dat er voor Nieuw Binckhorst-Noord ook nog een plan-m.e.r. procedure moet worden doorlopen indien dit bestemmingsplan kaderstellend is voor uitwerkingsplannen.

3.1 Verkeer en vervoer

Het MER beschrijft de verkeersaantrekkende werking van de verschillende alternatieven op het lokale niveau van de Binckhorst en de direct aan het plangebied grenzende wegen. Hieruit wordt duidelijk dat de verkeersaantrekkende werking van de Binckhorst dusdanig groot is dat het doorgaande verkeer op de omliggende wegen wordt verdrongen naar andere routes. Wat de effecten van deze verplaatsing van verkeersstromen zijn wordt globaal in beeld gebracht en voldoet voor deze fase van de besluitvorming.

Duidelijk wordt dat het alternatief 'Parkeerrestrictie' een mindere verkeersaantrekkende werking heeft. Gevolg hiervan is dat het doorgaande verkeer de routes langs Binckhorst blijft kiezen. Neveneffect van deze verkeersstromen is een negatiever effect op de luchtkwaliteit ter plaatse van de Binckhorst, omdat een groter aandeel van het doorgaande verkeer uit vrachtverkeer bestaat.

- De Commissie adviseert om bij de besluitvorming over het globale bestemmingsplan de bovenstaande kanttekening over de (neven)effecten op luchtkwaliteit mee te nemen.

Om een beter beeld van de verkeerseffecten op regionaal niveau te krijgen adviseert de Commissie om in het (binnenkort op te starten) Haagse mobiliteitsplan aandacht te besteden aan de ontwikkelingen van Nieuw Binckhorst. Daarbij kunnen deze ontwikkelingen worden bekeken in relatie tot alle andere ruimtelijke en infrastructuur ontwikkelingen die in de regio plaatsvinden. Dit is tevens het niveau waarop beleid en maatregelen kunnen worden ontwikkeld om verkeersproblemen en daarvan afgeleide milieuproblemen aan te pakken.

3.2 Geluid

In het MER wordt geconcludeerd dat alle alternatieven een negatieve invloed hebben op de geluidbelasting als gevolg van weg- en railverkeer. Voor de deelgebieden Zuid en Park blijft de geluidsbelasting onder de maximale onthefingswaarde. In deelgebied Noord zijn op termijn aanvullende maatregelen nodig. Hier wordt verder onderzoek naar gedaan in het kader van het bestemmingsplan voor dit deelgebied.

De Commissie constateert dat de bijlage 'Akoestisch onderzoek' bij het Bestemmingsplan Nieuw Binckhorst Zuid een goede aanzet geeft voor maatregelen om de geluidsbelasting terug te dringen. Op basis van deze rapportage kan worden geconcludeerd dat ondanks deze maatregelen niet overal aan de voorkeursgrenswaarden uit de Wet geluidhinder kan worden voldaan en dat voor een aantal locaties hogere waarden dienen te worden vastgesteld.

- De Commissie adviseert om in het kader van de uitwerkingsplannen nader onderzoek te doen naar het verder terugdringen van de geluidsbelasting. Ga daarbij na hoe innovatieve maatregelen en stedenbouwkundig ontwerp hieraan kunnen bijdragen.

3.3 Lucht

Vergelijking van alternatieven

Het MER concludeert dat bij de aanleg van het Trekvliettracé bij alle alternatieven van Nieuw Binckhorst overschrijdingssituaties ontstaan bij de tunnelmonden. De berekeningen zijn uitgevoerd voor het jaar 2020, het jaar waarin Binckhorst Zuid volgens planning moet zijn gerealiseerd. In het alternatief

*Maximaal met Maatregelen*⁴ zijn maatregelen doorgerekend die deze overschrijdingen van de wettelijke norm kunnen voorkomen. De maatregelen betreffen het “afzuigen van verkeersemmissies bij tunnelmonden”. In het MER wordt echter niet expliciet uitgewerkt waar en hoe de maatregelen worden uitgevoerd. In een overleg met de Commissie⁵ heeft de gemeente Den Haag aangegeven dat er pas op het moment van de uitwerkingsplannen voor Binckhorst een definitief besluit wordt genomen over de toe te passen maatregelen vanwege de te verwachten technische ontwikkelingen op het gebied van luchtzuivering.

- De Commissie adviseert om in het besluit-MER, dat moet worden opgesteld ten behoeve van de uitwerkingsplannen, de maatregelen voor verbetering van de luchtkwaliteit expliciet uit te werken. Toon aan dat ook met deze maatregelen voldaan kan aan de wettelijke grenswaarden voor luchtkwaliteit.⁶

Toetsing aan het NSL

Nieuw Binckhorst is in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)⁷ opgenomen als ‘in betekenende mate’-project. Het project is hierin opgenomen als ‘Binckhorst tot en met het 2014’⁸. Dit betekent dat bij berekening in het NSL (saneringstool) gebruik is gemaakt van verkeerscijfers die zijn gebaseerd op een gerealiseerd stedelijk programma in 2014.⁹

De Commissie concludeert dat het MER geen gegevens over de fasering van Binckhorst bevat en dat in het MER geen luchtkwaliteitsberekeningen zijn opgenomen voor het jaar 2014 waarin Binckhorst Zuid gedeeltelijk zal zijn gerealiseerd. De Commissie merkt op dat het project doorgang kan vinden indien het binnen de in het NSL aangemelde omvang blijft. Indien de aangemelde omvang wordt overschreden, dan zijn aanvullende maatregelen en wijzigingen van de aanmelding in het NSL noodzakelijk.¹⁰

- De Commissie adviseert om de informatie over de gefaseerde aanleg van de Binckhorst mee te nemen in de besluitvorming over het bestemmingsplan Binckhorst Zuid zodat de garantie kan worden gegeven dat aan de wettelijke eisen van de luchtkwaliteit kan worden voldaan.

3.4 Externe veiligheid

In het MER zijn uitsluitend de effecten beschreven op basis van de eindsituatie waarbij alle milieuhinderlijke bedrijven zijn verplaatst en de twee tankstations (met LPG) zijn gesaneerd. Echter bij de aanvang van de ontwikkeling

---

⁴ Plan-MER Nieuw Binckhorst Hoofdrapport, 19 mei 2009 versie 2. Pagina 30; tenslotte is er nog een vijfde alternatief benoemd: Maximaal met Maatregelen. Dit alternatief is tot stand gekomen om aan te tonen dat het alternatief 4 Maximaal met het nemen van maatregelen haalbaar is. Daarnaast besteedt het extra aandacht aan duurzaamheid, daarom is dit alternatief ontwikkeld nadat de milieueffecten van alle ander alternatieven bekend waren.

⁵ Overleg tussen de Commissie m.e.r. en de gemeente Den Haag op 12-8-2009.

⁶ zie ook ‘Verbetering bereikbaarheid Den Haag Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop 14 januari 2008 / rapportnummer 1574-129’, waarin de Commissie voor de m.e.r. adviseert ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan voor het Trekvliettracé een beschrijving van de maatregelen, en effecten hiervan, uit te werken.

⁷ Het NSL is op 10 juli 2009 vastgesteld door het kabinet en is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

⁸ zie pagina 94 van het NSL projectnummer 1441, Den Haag Binckhorst tot 2014, omvang project: 14.146 m² kantoren + 52.950 m² overige voorzieningen + 1.085 woningen.

⁹ Op 17 augustus 2009 heeft de Commissie m.e.r. de cijfers van de gefaseerde ontwikkeling van Binckhorst ontvangen zoals deze door de gemeente Den Haag zijn doorgegeven aan het ministerie van VROM ten behoeve van de berekeningen in het NSL.

¹⁰ zie ook pagina 28 van het deelrapport, Plan-MER Nieuw Binckhorst, Effectbeoordeling luchtkwaliteit. Gemeente Den Haag, Mei 2009.

van Binckhorst Zuid zullen mogelijk nog niet alle milieuhinderlijke (voor de externe veiligheid relevante) bedrijven en tankstations zijn verplaatst of gesaneerd. De risico's in deze periode zijn thans nog niet in beeld gebracht en beoordeeld.

- De Commissie adviseert in het kader van de uitwerkingsplannen uitvoerig aandacht te besteden aan het aspect externe veiligheid voor de situatie dat nog niet alle relevante bedrijven zijn verplaatst c.q. gesaneerd.

3.5 Volksgezondheid

De Commissie concludeert dat er in de huidige plannen (nog) geen aandacht is besteed aan het aspect volksgezondheid. Omdat er sprake is van relatief grote groepen blootgestelden en relatief grote gevolgen voor de luchtkwaliteit¹¹ en geluidshinder, adviseert de Commissie ook de consequenties voor de volksgezondheid in beeld te brengen.¹² Doe dit op basis van bestaande dosis-effectrelaties.¹³ Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om gezondheidsschade zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de volksgezondheid te verbeteren.

- De Commissie adviseert dit onderwerp nader uit te werken ten behoeve van de besluitvorming over de uitwerkingsplannen

3.6 Bodemsanering

De effecten van het voornemen zijn in de eindsituatie positief voor de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De bodem die in het hele plangebied in meer of mindere mate is verontreinigd zal worden gesaneerd. Op dit moment is voor een groot deel van de Binckhorst de mate van bodemverontreiniging onbekend.

- De Commissie adviseert om de bodemsituatie en eventueel noodzakelijke saneringen in de volgende fase van de uitwerkingsplannen in beeld te brengen. Werk in

---

¹¹ Denk hierbij aan minimaal 1000 mensen die extra worden blootgesteld aan minimaal 1 µg/m³. Een dergelijk aantal blootgestelden is nodig om op basis van bestaande dosis-effectrelaties representatieve uitspraken te kunnen doen over de (extra) ziektelast.

¹² Bijvoorbeeld de toe- dan wel afname van het aantal kinderen met verminderde longfunctie, het aantal mensen met COPD en het aantal vervroegde sterfgevallen.

¹³ Zie voor dosis-effect relaties, rekenmethodieken en toelichting bijvoorbeeld:

- RIVM-report 500029001/2005 Trends in the environmental burden of disease in the Netherlands 1980 – 2020. AB Knol, BAM Staatsen;
- GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk centrum medische milieukunde. 8-12-2005;
- WHO-rapport (2009) 'Economic valuation of transport-related health effects'.

deze fase de bodem verontreiniging in kwantitatieve zin uit, geef aan waar welke verontreiniging optreedt en breng de grondwaterstroming in kaart. Werk de mogelijkheden van functie gericht saneren uit, dit betekent dat de sanering afhankelijk is van het toekomstige gebruik van de gronden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Den Haag

Besluit: wijziging van het bestemmingsplan.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1, C11.1 of D10.1, D11.1 en/of D11.2, D11.3

Activiteit: transformatie van het bedrijventerrein de Binckhorst tot een locatie voor wonen, werken en recreëren.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen is opgenomen in bijlage 2.

Aanvullende informatie ontvangen van de gemeente Den Haag:

- Milieueffecten bedrijfsverplaatsingen t.b.v. Nieuw Binckhorst, Notitie Hoofdlijnen ter aanvulling plan-MER. Gemeente Den Haag, augustus 2009, Definitief.
- Watergebonden bedrijven Haaglanden, een verkenning naar 4 alternatieve locaties. 2RC, To Realize Concepts, mei 2009.
- Verkenning Bereikbaarheid watergebonden bedrijvigheid Haaglanden. Gemeente Den Haag, 25 augustus 2008.
- Milieueffecten van bedrijfsverplaatsingen milieuhinderlijke bedrijven Binckhorst, versie B. Gemeente, mei 2009.
- Ontwikkelingen Binckhorst tot en met 2014, overzichtstabel ontwikkelingen 2015/2020. Gemeente Den Haag, augustus 2009.
- Erratum bij plan-MER nieuw Binckhorst (kenmerk MD-MK20090056, 19 mei 2009) Gemeente Den Haag, augustus 2009.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in: Staatscourant d.d. 4 februari 2008

(is niet ter inzage gelegd)

aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 22 januari 2008

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 13 maart 2008

aanvraag toetsingsadvies: 21 augustus 2008

kennisgeving MER in: De Posthoorn d.d. 13 augustus 2008

ter inzage legging MER: 19 augustus t/m 29 september 2008

kennisgeving vernieuwd MER: 28 mei 2009

ter inzage legging vernieuwd MER: 29 mei t/m 9 juli 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 20 augustus 2009

Bijzonderheden:

In 2008 heeft de gemeente het bestemmingsplan en plan-MER voor Nieuw Binckhorst ook al ter inzage gelegd. Deze procedure is later stopgezet. Om die reden heeft de Commissie over dit plan-MER geen advies uitgebracht.

Wel heeft er toen overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en de Commissie en heeft de Commissie enkele opmerkingen en suggesties gegeven.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen.

Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. E.H.A. de Beer

ir. H.S. Buijtenhek

drs. R.J. van Kerkhoff

dhr. J.E.M. Lax

drs. R. Meeuwsen (secretaris)

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Gemeente Westland, Naaldwijk
2. Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Pijnacker
3. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
4. Gemeente Rijswijk, Rijswijk
5. De Residentie Dealer, Den Haag
6. Dome Vastgoed Wassenaar B.V, Den Haag
7. Rotterdamse Financieringsmaatschappij, Den Haag
8. VVABB, Warnsveld
9. GIVA Den Haag, Den Haag
10. Louwman Retail B.V., Den Haag
11. Louwman Den Haag B.V., Den Haag
13. Gemeente Leidschendam-Voorburg, Leidschendam
14. Kamer van Koophandel, Den Haag
15. Brandweer Haaglanden, Den Haag
16. Hulpverleningsregio Haaglanden
18. Geelkerken & Linskens advocaten, namens B.V. MuliRent te Voorschoten, B.V. het Motorhuis te Leiden, B.V. het Autoschadehuis te Leiden, MultiEnergy te Leiden, Markeur Beheer B.V. te Leiden, Markeur Holding B.V. te Leiden
19. Geelkerken & Linskens advocaten, namens B.V. MuliRent te Voorschoten, het Motorhuis te Leiden, B.V. Het Autoschadehuis te Leiden, MultiEnergy B.V. te Leiden, Markeur B.V. te Leiden en Markeur Holding B.V. te Leiden
20. Geelkerken en Linskens advocaten, namens Albema B.V. Den Haag
21. Geelkerken en Linskens advocaten, namens J.C. den Elzen Holding B.V. te Waddinxveen, H.J.M. den Elzen Holding B.V. te Den Haag, Restyle Uitdeuken Zonder Spuiten Nederland B.V. te Den Haag, Den Elzen Autoschadeherstellers Den Haag B.V. te Den Haag en Voordelig Schadeherstel B.V. te Den Haag
23. Geelkerken & Linskens advocaten, namens Het Koene Huis B.V. te Den Haag, Inmeko B.V. te Haag, Maatschap Koene te Den Haag
24. Stichting Meyvliet, Den Haag
25. Advocaten HJF, namens R.J.W. de Haas en J.H.J. de Haas, Den Haag
27. Louis Kannevorff, Den Haag
28. Vereniging Houdt Vlietrand Groen, Voorburg
42. Stibbe, namens Exploitatiemaatschappij De Hoeksche Waard, Den Haag
43. Stibbe, namens Transportbedrijf Van Vliet B.V., Honselersdijk
46. P.J.M. Nooij, Voorburg
48. Schipperus Advocatuur, namens Dyckerhoff Basal Nederland BV, Nieuwegein
49. Streefkerk Advocaten, namens J.J. van Lochem te Wassenaar, Metterwoon Vastgoed B.V. te Den Haag, Ranko B.V. te Den Haag en Bulers B.V. te Noordwijk

nrs 12, 22, 26, 30 t/m 41, 44, 45, 47 ontbreken. Deze zijn dubbel binnen gekomen
nrs 17 en 29 zijn vervallen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan Nieuw Binckhorst in Den Haag en de aanvulling daarop

De gemeente Den Haag heeft samen met Rabo Bouwfonds en BPF Bouwinvest plannen om het gebied De Binckhorst te transformeren naar een gebied met woningen, een stadspark, kantoren, bedrijven en voorzieningen. Voor deze transformatie moet een bestemmingsplan worden vastgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt de procedure van de plan-milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen en plan-milieueffectrapport (MER) opgesteld. Dit toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r. gaat in op het plan-MER Nieuw Binckhorst.

ISBN: 978-90-421-2540-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

